

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην μoinωνία της χνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ' Δημοτικού

Τίτλος:

«Το τραγούδι της φάλαινας»

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΚΛΑΤΖΙΔΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Το τραγούδι της φάλαινας

Δημιουργός

Μαρία Κουκλατζίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Γ΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Φεβρουάριος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού», τεύχος α΄, ενότητα 3: *Στη γη και στη θάλασσα.*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

13 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας

Εικονικός χώρος: ιστοσελίδες που διατίθενται στο σενάριο

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Α) Ταυτότητες μαθητών και εκπαιδευτικού: Το προτεινόμενο διδακτικό σενάριο επιχειρεί να ενισχύσει θετικές συμπεριφορές όλων των εμπλεκομένων απέναντι στην ενσωμάτωση τεχνολογικών εργαλείων στη διδακτική πράξη. Οι εκπαιδευτικοί και οι

εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να είναι διατεθειμένοι να εμπλουτίσουν ή να δημιουργήσουν νέες ταυτότητες όσον αφορά στο σχολικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ζουν και εξελίσσονται.

Β) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών (βασικά μέρη του, λειτουργία και στοιχειώδης χειρισμός του, χρήση επεξεργαστών κειμένου και φυλλομετρητών κλπ.) και να μπορούν να εργάζονται σε μικρές ομάδες, αποδεχόμενοι τη φιλοσοφία που διέπει τη συνεργατική μάθηση. Επίσης, θα πρέπει να έχουν κατακτήσει γραμματισμούς που σχετίζονται με την αναζήτηση και την αξιοποίηση πληροφοριών που διατίθενται σε έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές καθώς και να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση των προγραμμάτων Kidspiration και Storybird.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι εξοικειωμένος με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, να έχει επισκεφθεί τις ιστοσελίδες που προτείνονται στο σενάριο, να γνωρίζει πώς να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα Kidspiration και να έχει ανοίξει λογαριασμό που διατίθεται δωρεάν στο Storybird.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας: Για την ομαλή εφαρμογή του παρόντος διδακτικού σεναρίου απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών (ένας για κάθε ομάδα μαθητών) ή ένας κεντρικός υπολογιστής καθώς και διαδραστικός πίνακας ή βιντεοπροβολέας. Επίσης, απαιτείται σύνδεση στο διαδίκτυο, καθώς οι ιστοσελίδες και το λογισμικό είναι προσβάσιμα όταν ο χρήστης είναι σε σύνδεση. Το σενάριο μπορεί να εφαρμοστεί είτε μέσα στη σχολική αίθουσα είτε στο εργαστήριο πληροφορικής της σχολικής μονάδας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί ευθύνη για όλη την ανθρωπότητα. Η εκπαίδευση και μάλιστα η επονομαζόμενη περιβαλλοντική εκπαίδευση βρίσκεται στο προσκήνιο της επικαιρότητας, καθώς αναδύονται διαρκώς ολοένα και περισσότερα αυθεντικά περιβαλλοντικά ζητήματα, τα οποία χρήζουν ολιστικής αντιμετώπισης.

Στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης (Εκθεση Brundland, WCED 1987) αναδύεται η σύγχρονη κοσμοαντίληψη της Χειραφετικής Εκπαίδευσης για ένα Βιώσιμο Μέλλον, στην οποία εντάσσονται δυο αλληλένδετες έννοιες: 1) ο στοχαζόμενος εκπαιδευτικός / μαθητής / πολίτης και 2) ο ενεργός εκπαιδευτικός / μαθητής / πολίτης (Κωστούλα-Μακράκη & Μακράκης 2006). Οι εμπλεκόμενοι στη μαθησιακή διαδικασία ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα του πλανήτη όχι μόνο συμμετέχοντας σε κατ' εξοχήν περιβαλλοντικά προσανατολισμένα προγράμματα, αλλά λειτουργώντας προς αυτήν την κατεύθυνση μέσα από διάφορες μαθησιακές δραστηριότητες, ανεξάρτητα από το/τα γνωστικό/-ά αντικείμενο/-α που εντάσσονται.

Σκοπός του παρόντος σεναρίου είναι να εμπλακούν οι μαθητές σε καινοτόμες δραστηριότητες, ώστε να αποκομίσουν οφέλη τόσο σε γνώσεις για τη γλώσσα όσο και σε γνώσεις για τον κόσμο / αξίες / στάσεις και σε γραμματισμούς (σχετικά βλ. Κουτσογιάννης 2012). Μέσα από δραστηριότητες προσανατολισμένες στη γλωσσική διδασκαλία αναδύεται η επιτακτική ανάγκη για την προστασία του περιβάλλοντος.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η τρίτη ενότητα του σχολικού εγχειριδίου «Γλώσσα Γ' Δημοτικού» αναφέρεται *στη γη και στη θάλασσα*. Συγκεκριμένα, σε αυτήν την ενότητα προβλέπεται (σύμφωνα με

το πρόγραμμα σπουδών) ο εκπαιδευτικός της τάξης να ασχοληθεί με το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων (Γ' & Δ' Δημοτικού) και συγκεκριμένα με το κείμενο «Το τραγούδι της φάλαινας», της Ντάιαν Σέλντον (σ. 15).

Μέσα από την ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας, οι μαθητές καλούνται να εμπλακούν σε ποικίλες δραστηριότητες, προκειμένου να κατακτήσουν διαφορετικούς στόχους που θέτονται από τη συντάκτρια του σεναρίου και οι οποίοι σχετίζονται τόσο με την εκμάθηση / επανάληψη γνώσεων όσο και με την καλλιέργεια γραμματισμών και δεξιοτήτων. Λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες κοινωνιογλωσσικές προσεγγίσεις και θεωρίες για τη διδασκαλία της (ελληνικής) γλώσσας, το παρόν σενάριο επιχειρεί να εκμαιεύσει / εμπλουτίσει γνώσεις των μαθητών, να καλλιεργήσει πλήθος γραμματισμών / δεξιοτήτων και να τους ενεργοποιήσει / ευαισθητοποιήσει σε αυθεντικά περιβαλλοντικά ζητήματα.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, υιοθετείται σε μεγάλο βαθμό ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης (Κουτσογιάννης 2012), σύμφωνα με τον οποίο λαμβάνονται υπόψη πέντε βασικές παράμετροι στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας: α) οι γνώσεις για τη γλώσσα, β) οι γνώσεις για τον κόσμο, οι αξίες και οι στάσεις, γ) οι γραμματισμοί, δ) οι διδακτικές πρακτικές, καθώς και ε) οι ταυτότητες όλων των εμπλεκομένων στη μαθησιακή πορεία.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση διδακτικών σεναρίων προσφέρουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να αντιληφθεί εις βάθος τα ζητήματα που προκύπτουν όσον αφορά στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, αλλά και κάθε άλλου γνωστικού αντικειμένου. Μέσα από την υλοποίηση σεναρίων μάθησης είναι εφικτό να ενεργοποιηθεί ένα ευρύ πεδίο γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων όλων των εμπλεκομένων στη μαθησιακή πορεία, καθώς παρατηρείται μία περισσότερο μαθητοκεντρική / δραστηριοκεντρική προσέγγιση των επιθυμητών διδακτικών στόχων.

Ο εκπαιδευτικός, αποδεχόμενος τη βασική φιλοσοφία / ιδεολογία που διέπει τη μάθηση (και κατ' επέκταση τις μαθησιακές στρατηγικές που υιοθετεί), έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει μέσα σε ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου οι γνώσεις, οι γραμματισμοί και οι σχέσεις των εμπλεκόμενων βρίσκονται σε συνεχή επαναπροσδιορισμό.

Βασικός στόχος του σεναρίου είναι η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας (και ιδιαίτερα των συγκεκριμένων στόχων του θέτονται στο σενάριο, βλ. παρακάτω), όπως επίσης και η ευαισθητοποίηση των μαθητών απέναντι σε αυθεντικά περιβαλλοντικά ζητήματα. Επιπλέον, μέσα από βιωματικές και ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, επιχειρείται η καλλιέργεια ποικίλων γραμματισμών, οι οποίοι αποτελούν καίριο σημείο αναφοράς των προτεινόμενων σεναρίων μάθησης. Ακόμα, η ενσωμάτωση τεχνολογικών εργαλείων σε διδακτικές φάσεις του σεναρίου υιοθετείται σε μεγάλο βαθμό, καθώς η αξιοποίησή τους προσφέρει πολλά τόσο στην κατάκτηση των επιμέρους στόχων όσο και στον τεχνολογικό, λειτουργικό και κριτικό γραμματισμό μαθητών και εκπαιδευτικών.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να αντιληφθούν τα αυθεντικά περιβαλλοντικά ζητήματα που επηρεάζουν την ποιότητα της ζωής τους και να χειραφετηθούν
- να γνωρίσουν μερικές σημαντικές οικολογικές οργανώσεις, καθώς και το έργο που επιτελούν
- να συνειδητοποιήσουν ότι η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ορθά προς όφελος της ανθρωπότητας
- να υιοθετήσουν πνεύμα συνεργασίας, ομαδικότητας στα πλαίσια ενός κοινού σχεδίου εργασίας
- να αντιληφθούν την αξία των θαλάσσιων ζώων και συγκεκριμένα της φάλαινας στην ισορροπία της φύσης

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να καλλιεργήσουν τον γραπτό και τον προφορικό τους λόγο
- να αντιληφθούν τη σημασία της οπτικής γωνίας του συντάκτη των πληροφοριακών κειμένων
- να μπορούν να βρίσκουν λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια
- να παράγουν αυθεντικά κείμενα ανάλογα με τις επικοινωνιακές περιστάσεις
- να αναλύουν και να συνθέτουν πληροφορίες
- να επιχειρηματολογούν κατά την κατάθεση προσωπικών απόψεων και εκτιμήσεων
- να έρθουν σε επαφή με τη δομή και τη σύνταξη επιστολών
- να δημιουργούν, να επεξεργάζονται και να μορφοποιούν πολυτροπικά κείμενα
- να εξοικειωθούν με την ψηφιακή αφήγηση
- να συγκρίνουν κείμενα με το ίδιο θέμα, τα οποία όμως ανήκουν σε διαφορετικό είδος λόγου
- να συνειδητοποιούν τις λειτουργικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ του γραπτού και του προφορικού λόγου
- να εξασκηθούν στην ορθογραφία και στην αυτοδιόρθωση

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να ερμηνεύουν αυθεντικά κείμενα από έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές
- να εξοικειωθούν με τη χρήση επεξεργαστή κειμένου
- να αξιοποιούν προγράμματα ψηφιακής αφήγησης (Storybird)
- να συντάσσουν επιστολές ανάλογα με τις εκάστοτε επικοινωνιακές συνθήκες
- να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό λεξικό και να εντοπίζουν λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια
- να πλοηγούνται σε ιστοσελίδες που τους δίνονται

- να ακολουθούν τις οδηγίες (ηλεκτρονικών) φύλλων εργασίας
- να πληκτρολογούν και να μορφοποιούν πολυτροπικά κείμενα
- να δημιουργούν και να χρησιμοποιούν αρχεία και φακέλους στους οποίους θα συγκεντρώνουν το υλικό που δημιουργούν
- να καλλιεργούν ομαδοσυνεργατικές δεξιότητες

Διδακτικές πρακτικές

Στο προτεινόμενο σενάριο μάθησης χρησιμοποιούνται διαφορετικές διδακτικές πρακτικές, μέθοδοι και στρατηγικές, ώστε να βοηθηθεί, στην εκάστοτε μαθησιακή περίπτωση, η κατάκτηση των διδακτικών στόχων.

Η εργασία σε ομάδες αποτελεί μία μέθοδο η οποία χαρακτηρίζει πολλές από τις προτεινόμενες δραστηριότητες. Επιπλέον, μέσα από βιωματικές πρακτικές, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εμπλακούν ενεργά σε διάφορες φάσεις εξέλιξης της μαθησιακής πορείας, ενώ η λειτουργία στην ολομέλεια της τάξης προσφέρει την ευκαιρία στους μαθητές να επιχειρηματολογήσουν για την άποψη που εκφέρουν καθώς και να καλλιεργήσουν την αυτοπεποίθησή τους. Με τον τρόπο αυτό, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει διαφορετικές διδακτικές προσεγγίσεις, που έχουν ως απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός ευχάριστου μαθησιακού περιβάλλοντος.

Οι μαθητές, ακολουθώντας τα βήματα εξέλιξης του σεναρίου αλλά και παρεμβαίνοντας ουσιαστικά σε αυτό, αλλάζοντας πολλές φορές την πορεία εξέλιξής του, καθορίζουν τι θέλουν να μάθουν, με ποιον τρόπο και σε ποιο μαθησιακό και κοινωνικό συγκείμενο.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το παρόν σενάριο σχεδιάστηκε με βάση την 3η διδακτική ενότητα *Στη γη και στη θάλασσα* («Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού, τεύχος α΄»), στην οποία προσφέρεται το

ανάγνωσμα «Το τραγούδι της φάλαινας», της Ντάιαν Σέλντον, από το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ΄-Δ΄ (σ. 15).

Ανάμεσα στους βασικούς στόχους της συγκεκριμένης ενότητας είναι η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας καθώς και η ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά προβλήματα. Μέσα από ορισμένες επικοινωνιακές περιστάσεις, οι μαθητές θα ενεργοποιηθούν και θα χειραφετηθούν, προκειμένου να επιλύσουν αυθεντικά ζητήματα. Αξιοποιώντας προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή και διαδικτυακές εφαρμογές, οι μαθητές καλούνται να υλοποιήσουν δραστηριότητες μέσα από τις οποίες θα αποκτήσουν γνώσεις, θα καλλιεργήσουν δεξιότητες και γραμματισμούς και θα αποκτήσουν θετικές στάσεις απέναντι στο περιβάλλον και στην προστασία των θαλάσσιων ζώων, ιδιαίτερα εκείνων που κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, οι μαθητές καλούνται να υλοποιήσουν δραστηριότητες, οι οποίες θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό το κειμενικό είδος της μικρής αγγελίας και να αποκτήσουν σημαντικές δεξιότητες ως προς την επικοινωνία τους με το κοινωνικό περιβάλλον.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο μάθησης ακολουθεί τη λογική των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών (Α.Π.Σ.), καθώς έχει ως κεντρικό άξονα τους διδακτικούς στόχους της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας. Το ομότιτλο ανάγνωσμα «Το τραγούδι της φάλαινας» εντάσσεται στο «Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ΄ - Δ΄ Δημοτικού» και συγκεκριμένα στην πρώτη ενότητα «Κείμενα για τη φύση και την οικολογία». Μέσα από κατάλληλα διαμορφωμένες δραστηριότητες, επιχειρείται η εκμάθηση/εμπέδωση συγκεκριμένων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων αξιοποίησης τεχνολογικών εργαλείων υπό το πρίσμα του κριτικού γραμματισμού. Παράλληλα, επιδιώκεται η ενδυνάμωση των ταυτοτήτων όλων των εμπλεκομένων, καθώς θα συμμετέχουν σε βιωματικές και συνεργατικές δράσεις.

Τέλος, μέσα από την αξιοποίηση των τεχνολογικών εργαλείων, οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν την αξία της πληροφορίας, να μάθουν να

τη διαχειρίζονται και να αποκαλύπτουν τις κοινωνικές διαστάσεις που βρίσκονται εγκιβωτισμένες σε αυτές (εφόσον αυτά αποτελούν βασικά σημεία των νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών), αλλά και να αντιληφθούν τη δύναμη που έχουν ως ενεργοί πολίτες.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η εισαγωγή των τεχνολογικών εργαλείων στην εκπαιδευτική πράξη άλλαξε σημαντικά το πεδίο και τη φιλοσοφία της μάθησης. Πλέον, τα τεχνολογικά μέσα, ως διδακτικά και μαθησιακά εργαλεία, συνιστούν μια αναγκαιότητα στις εκπαιδευτικές δράσεις (Κυνίγος 2008).

Η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην περιβαλλοντική εκπαίδευση μπορεί να υποστηρίξει την εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα περιβάλλοντος (Σταμούλης, Γρίλλιας & Πήλιουρας 2008). Μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες, οι μαθητές εκτίθενται σε κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς προβληματισμούς που απασχολούν την ανθρωπότητα, ενώ ταυτόχρονα επιχειρείται η ευαισθητοποίησή τους σε περιβαλλοντικά ζητήματα. Η σημαντικότητα των νέων τεχνολογιών για την Ευρωπαϊκή Ένωση αποδεικνύεται από τους στόχους της για οικολογικό, επιστημονικό και τεχνολογικό αλφαριθμητισμό οι οποίοι είναι συμβατοί και αλληλένδετοι (Moore & Huber 2001).

Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η χρήση των ψηφιακών εργαλείων στο γνωστικό πεδίο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης συχνά εστιάζεται στον τεχνολογικό αλφαριθμητισμό (Drenoyianni 2006), ενώ οι Karasavvidis & Malandrakis (2003) θεωρούν πως η περιβαλλοντική εκπαίδευση παρέχεται ως πεδίο που προσφέρει νόημα και σημαντικότητα στο πλαίσιο του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού, εφόσον το εναρκτήριο σημείο αποτελεί ένα αυθεντικό ζήτημα.

Στο παρόν σενάριο μάθησης οι μαθητές θα εκτεθούν σε ένα πλήθος δραστηριοτήτων που εμπλέκουν διαδικτυακές (και μη) ψηφιακές εφαρμογές (τεχνολογικά περιβάλλοντα), στις οποίες θα έχουν τη δυνατότητα να ασχοληθούν εκτενέστερα με την ψηφιακή αφήγηση, να δημιουργήσουν πρωτότυπες ιστορίες, να

ακούσουν ήχους, να στείλουν ηλεκτρονικά επιστολές σε αρμόδιους φορείς για την επίλυση σοβαρού περιβαλλοντικού προβλήματος και άλλα.

Κείμενα

Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Γ' - Δ' Δημοτικού

Ντάιαν Σέλντον, [«Το τραγούδι της φάλαινας»](#)

Ιστοσελίδες

<http://www.whalesong.net/>

[Ηλεκτρονικό λεξικό της νέας ελληνικής](#)

«[Υπό εξαφάνιση οι γκριζες φάλαινες στον Ειρηνικό Ωκεανό](#)» από την ιστοσελίδα

<http://www.greekdivers.com>

«[Φάλαινα όρκα](#)», από το ιστολόγιο «[Ζώα υπό εξαφάνιση](#)»

«[Οι φάλαινες όρκα είδος υπό εξαφάνιση](#)», από το ιστολόγιο «[Online - Press](#)»

Βίντεο

«[Whale song](#)», Oceania Project

«[Νέμο-Φαλαινέζικα](#)», απόσπασμα από την ταινία κινουμένων σχεδίων «Ψάχνοντας τον Νέμο», Walt Disney, 2003.

Διαδικτυακά περιβάλλοντα

[Storybird](#)

[Lino](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η Δραστηριότητα (2 διδακτικές ώρες)

Η αφόρμηση για το παρόν σενάριο μάθησης μπορεί να γίνει μέσα από έναν πρωτότυπο τρόπο. Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να εστιάσουν στο άκουσμα ορισμένων ήχων. Χρησιμοποιώντας μόνο τα ηχεία του ηλεκτρονικού υπολογιστή της τάξης, ο εκπαιδευτικός αναπαράγει δύο ηχητικά αρχεία

από το [YouTube](#) και την ιστοσελίδα <http://www.whalesong.net/> σχετικά με τους ήχους και τα τραγούδια των φάλαινων, χωρίς όμως να αποκαλύψει περί τίνος πρόκειται. Στη συνέχεια, τους ζητάει να διατυπώσουν τις απόψεις τους για τους ήχους που άκουσαν. Μέσα από μια ημι-κατευθυνόμενη συζήτηση, οι μαθητές καταλήγουν να συζητάνε στην ολομέλεια της τάξης για τις φάλαινες. Προς αυτήν την κατεύθυνση, ο εκπαιδευτικός μπορεί να θέσει τις εξής ερωτήσεις:

- α) Τι ήταν οι ήχοι που ακούσατε;
- β) Από πού νομίζετε ότι προέρχονται;
- γ) Τραγουδάνε οι φάλαινες; Αν ναι, πώς σας φαίνεται το τραγούδι τους;
- δ) Τι μπορεί να λένε άραγε οι φάλαινες μεταξύ τους;

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός προβάλλει το απόσπασμα από την ταινία «Ψάχνοντας τον Νέμο» που αναφέρεται στα «[Φαλαινέζικα](#)». Οι μαθητές συζητάνε στην ολομέλεια της τάξης τι είναι τα «Φαλαινέζικα», αν πρόκειται για απλούς ήχους ή για έναν ιδιαίτερο κώδικα επικοινωνίας ή για διασκέδαση ή για κάτι άλλο. Έπειτα, ο εκπαιδευτικός προβάλλει στον πίνακα της τάξης το αρχείο με την ονομασία «Falaines.kid» (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού). Μέσα από έναν καταγισμό ιδεών, οι μαθητές αποτυπώνουν τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους για τις φάλαινες. Με αυτόν τον τρόπο συμπληρώνεται στην ολομέλεια της τάξης ο εννοιολογικός χάρτης της φάλαινας.

2η Δραστηριότητα (2 διδακτικές ώρες)

Μόλις ολοκληρωθεί η πρώτη δραστηριότητα, καλούμε τους μαθητές να ακούσουν ένα άλλο ηχητικό απόσπασμα (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού). Το ηχητικό απόσπασμα δεν είναι άλλο από το «Τραγούδι της φάλαινας» που υπάρχει στο «Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ΄-Δ΄ Δημοτικού». Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτή, ο εκπαιδευτικός θέτει ερωτήσεις κατανόησης και κρίσης στους μαθητές, όπως για παράδειγμα:

- α) Γιατί οι φάλαινες είναι «θαυμαστά πλάσματα του κόσμου»;

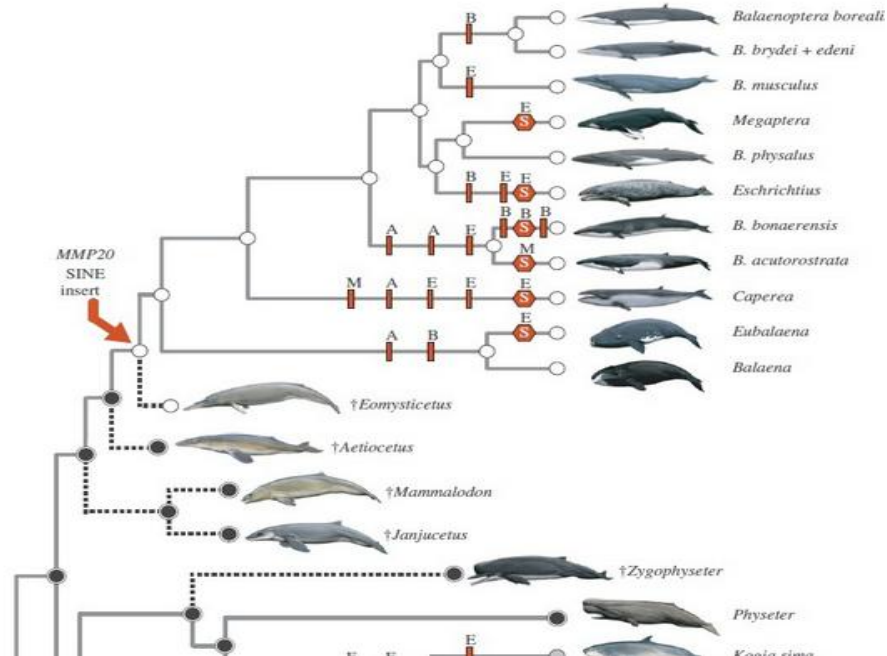
β) Τι χάρισαν οι φάλαινες στη γιαγιά;

γ) Σας φαίνεται αληθινή η ιστορία; Γιατί;

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να λάβουν μέρος σε ένα παιχνίδι ρόλων. Στο παιχνίδι αυτό μερικοί μαθητές θα προσπαθήσουν να επιχειρηματολογήσουν για τη διάσωση των φαλαινών, ενώ άλλοι για την εκμετάλλευσή τους. Κατά την εκτέλεση αυτής της δραστηριότητας, οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν το περιβάλλον [lino](#), ώστε να κρατήσουν σε μορφή σημειώσεων τα επιχειρήματα που αναπτύσσουν στον ρόλο που καλούνται να παίξουν.

3η Δραστηριότητα (2 διδακτικές ώρες)

Σε συνέχεια υλοποίησης των δραστηριοτήτων, καλούμε τους μαθητές να δημιουργήσουν την οικογένεια της λέξης «φάλαινα». Για να το καταφέρουν αυτό, τους προτείνουμε να καταγράψουν τις ιδέες τους (αξιοποιώντας και τον εννοιολογικό χάρτη που δημιούργησαν σε προηγούμενη δραστηριότητα) και στη συνέχεια να αξιοποιήσουν το [Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής](#) από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα. Χρησιμοποιώντας το [1ο φύλλο εργασίας](#), οι μαθητές αποτυπώνουν τα ευρήματά τους στον προβλεπόμενο χώρο, ενώ στη συνέχεια μπορούν να δημιουργήσουν και άλλες οικογένειες λέξεων (για παράδειγμα την οικογένεια της λέξης «δελφίνι», της λέξης «θάλασσα» κ.ο.κ). Έπειτα, ζητούμε από τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν μηχανές αναζήτησης, προκειμένου να εντοπίσουν διαφορετικά είδη φαλαινών, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο τον εννοιολογικό χάρτη των φαλαινών. Ο χάρτης μπορεί να έχει την ακόλουθη μορφή:

Εικόνα 1. Ενδεικτικός χάρτης με τα είδη της φάλαινας

Πηγή: http://www.lucasbrouwers.nl/blog/wp-content/uploads/2011/03/whale_phylogeny1.jpg

4η Δραστηριότητα (2 διδακτικές ώρες)

Η επόμενη δραστηριότητα καλεί τους μαθητές να μελετήσουν το ζήτημα των φαλαινών, όπως αυτό παρουσιάζεται μέσα από διαφορετικές ηλεκτρονικές πηγές. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει το φύλλο εργασίας «[Πηγές αναφέρουν...](#)» (κοινό για όλες τις ομάδες μαθητών) και, αφού το μελετήσουν οι μαθητές, στη συνέχεια θέτει στην ολομέλεια της τάξης τις εξής ερωτήσεις:

- α) Υπάρχει τίποτα κοινό ανάμεσα σε αυτές τις δημοσιεύσεις; Αν ναι, τι;
- β) Εντοπίζετε καμιά διαφορά;
- γ) Μπορούμε να κάνουμε κάτι ώστε να σώσουμε τις φάλαινες που κινδυνεύουν με εξαφάνιση;

Ακολουθεί συζήτηση για τις οικολογικές οργανώσεις, πώς προέκυψαν και ποιος είναι ο ρόλος τους στα σοβαρά περιβαλλοντικά ζητήματα που υπάρχουν. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να θέσει και τις εξής ερωτήσεις:

- α) Τι είναι οι οικολογικές οργανώσεις;

β) Γνωρίζετε κάποια οικολογική οργάνωση;

γ) Ποιος είναι ο ρόλος τους;

Με τον τρόπο αυτό, ο εκπαιδευτικός προσπαθεί να ενεργοποιήσει τους μαθητές σχετικά με το περιβαλλοντικό αυτό ζήτημα. Μάλιστα, μέσα από τη συζήτηση, προσπαθεί να εκμαιεύσει τρόπους αντιμετώπισης αυτού του θέματος, με απώτερο στόχο την υλοποίηση της επόμενης δραστηριότητας.

5η Δραστηριότητα (2 διδακτικές ώρες)

Ως ενεργοί πολίτες, οι μαθητές αποφασίζουν να συντάξουν επιστολές οι οποίες απευθύνονται σε διαφορετικούς αποδέκτες (σχετικούς φορείς ή συγκεκριμένα άτομα). Για να φέρουν εις πέρας αυτήν την αποστολή, ο εκπαιδευτικός συζητά στην ολομέλεια της τάξης για τη μορφή που έχουν οι επιστολές καθώς και για το περιεχόμενό τους. Ταυτόχρονα προβάλλει στον πίνακα της τάξης τη σελίδα 70 από το α' τεύχος του Τετραδίου Εργασιών «Γλώσσα Γ' Δημοτικού» και τους βοηθά να κατανοήσουν τον τρόπο και τη φιλοσοφία σύνταξης μιας επιστολής.

- Το παρακάτω γράμμα θα σε βοηθήσει να ετοιμάσεις τη δική σου επιστολή.

Ιωάννα Προκοπίου Αγ. Κυριακής 54, 48100 Πρέβεζα Τρίτη 23 Νοεμβρίου Αγαπητοί Ερευνητές, Πολύ ωραία η εφημερίδα σας, αλλά θα ήθελα να βάζετε περισσότερα παιχνίδια και πιο πολλά θέματα για τη φύση και τα ζώα. Μου αρέσει πολύ να διαβάζω βιβλία και να παίζω μπάσκετ. Είμαι 9 χρονών και πηγαίνω στην Γ' τάξη. Θα ήθελα να αλληλογραφήσω με αγόρια και κορίτσια που έχουν την ίδια ηλικία με εμένα. Με εκτίμηση Ιωάννα Προκοπίου	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ Το όνομα και τη διεύθυνση του αποστολέα. Αν το γράμμα είναι για κάποιο φίλο ή γνωστό, δε χρειάζεται να γράψεις τη διεύθυνσή σου. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ Η ημερομηνία που γράφεις το γράμμα. ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ Ο τρόπος που χαιρετάς τον παραλήπτη. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ Για ποιο λόγο γράφεις την επιστολή. Σε ένα γράμμα γράφεις τα νέα σου, δίνεις πληροφορίες, ζητάς κάτι, δίνεις εξηγήσεις, εκφράζεις ευχαριστίες ή κάνεις παράπονα. ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ Ενας αποχαιρετισμός για να τελειώσει το γράμμα. ΥΠΟΓΡΑΦΗ Το ονοματεπώνυμό σου. Αν είναι επίσημο γράμμα, βάζεις και την υπογραφή σου.

Εικόνα 2. Η σελίδα 70 (1ο τεύχος Τ.Ε.)

Ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασιών, κάθε ομάδα μαθητών συντάσσει την επιστολή που θα στείλει ([φύλλο πρώτης ομάδας](#), [φύλλο δεύτερης ομάδας](#), [φύλλο τρίτης ομάδας](#), [φύλλο τέταρτης ομάδας](#)). Μόλις ολοκληρώσουν όλες οι ομάδες, οι μαθητές διαβάζουν και σχολιάζουν τις επιστολές τους στην ολομέλεια της τάξης. Στη συνέχεια, μπορούν, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, να τις προωθήσουν στους αρμόδιους φορείς και στα άτομα που έχουν θέση ευθύνης ή σχετίζονται με τέτοια ζητήματα.

6η Δραστηριότητα (1 διδακτική ώρα)

Η επόμενη δραστηριότητα αφορά στη δημιουργία αφίσας για τη διάσωση των φάλαινων. Ο εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές να ζωγραφίσουν σε χαρτί και να δημιουργήσουν μια αφίσα, την οποία θα μπορούσαν να αναρτήσουν στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου ή στο blog της τάξης τους, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν και τα υπόλοιπα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Για να διευκολύνει τους μαθητές, ο εκπαιδευτικός μπορεί να προβάλλει στον πίνακα της τάξης ή να μοιράσει έντυπες αφίσες ποικίλου περιεχομένου. Αν υπάρχουν διαθέσιμοι φορητοί υπολογιστές ή εργαστήριο πληροφορικής, οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν ψηφιακά τις ζωγραφιές τους (αξιοποιώντας το πρόγραμμα «Ζωγραφική» ή κάποιο άλλο συναφές λογισμικό, όπως είναι τα Tux Paint, Revelation Natural Art κ.ά.) οι οποίες θα συνοδεύονται από κάποιο σύντομο μήνυμα ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης.

7η Δραστηριότητα (2 διδακτικές ώρες)

Η τελευταία δραστηριότητα αφορά τη δημιουργία μικρών ιστοριών, με απώτερο σκοπό την υλοποίηση ψηφιακών αφηγήσεων από τους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός παροτρύνει τους μαθητές να μεταβούν στη διεύθυνση του [Storybird](#) και να εισέλθουν στο περιβάλλον με τους κωδικούς της τάξης. Σε περίπτωση που οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι με την εφαρμογή, τότε ο εκπαιδευτικός μοιράζει το αντίστοιχο φύλλο

εργασίας στις ομάδες των μαθητών. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν τις δικές τους ιστορίες με ήρωες ζώα, φάλαινες ή άλλα ζώα της φύσης.

Με τον τρόπο αυτό ολοκληρώνεται το σενάριο μάθησης. Στον ατομικό ηλεκτρονικό φάκελο κάθε μαθητή συγκεντρώνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και περιγράφεται ο ρόλος και ο βαθμός συμμετοχής των μαθητών σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης του σεναρίου. Τα ψηφιακά προϊόντα των μαθητών αναρτώνται στο blog ή την ιστοσελίδα της τάξης ή στον πίνακα ανακοινώσεων.

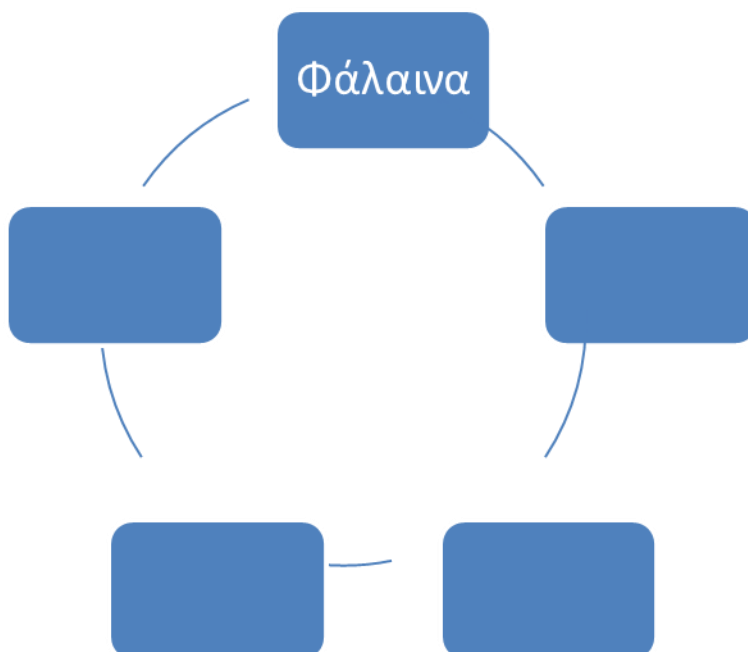
ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΜΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΦΑΛΑΙΝΑ

Αποστολή σας είναι να δημιουργήσετε την οικογένεια της λέξης **φάλαινα**. Για να θυμηθείτε τις **οικογένειες λέξεων** μπορείτε να επισκεφτείτε τον διαδικτυακό τόπο: <http://users.sch.gr/theoarvani/mathimata/diafora/grammatiki/8/engage.html>

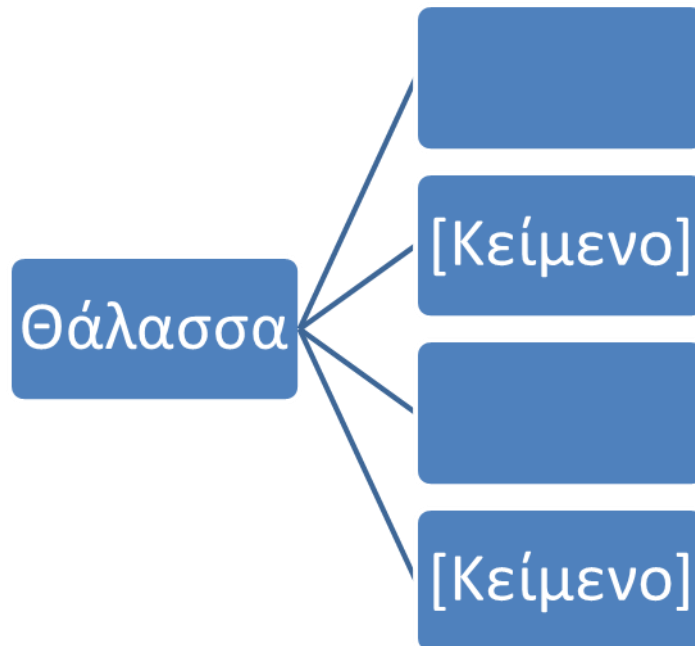
Στη συνέχεια μπορείτε να καταγράψετε τις λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «φάλαινα». Θα σας φανεί χρήσιμη η **πύλη της ελληνικής γλώσσας** http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/

Μόλις εντοπίσετε τις λέξεις, τις συμπληρώνετε παρακάτω, όπως επίσης και την ερμηνεία της κάθε λέξης. Θα σας βοηθήσουν σημαντικά και οι επιλογές της **Αντιγραφής** και **Επικόλλησης**.

Φάλαινα:

Μπορείτε να ακολουθήσετε την ίδια διαδικασία για να εντοπίσετε την οικογένεια της λέξης **θάλασσα**.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΗΓΕΣ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ...

Οι εφημερίδες και τα άλλα μέσα ενημέρωσης γράφουν...

Α' τεκμήριο:

YOU ARE HERE Υπό εξαφάνιση οι γκριζες φάλαινες στον Ειρηνικό ωκεανό

Υπό εξαφάνιση οι γκριζες φάλαινες στον Ειρηνικό ωκεανό

Μόλις 130 τέτοιες φάλαινες επιζούν σήμερα, ενώ η περιοχή όπου διατρέφονται, ανοιχτά της νήσου Σαχαλίνης στη ρωσική Άπω Ανατολή, προκαλεί ήδη μεγάλο ενδιαφέρον ενεργειακών πολυεθνικών, λόγω των μεγάλων κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Γκριζες φάλαινες ζουν και στις δύο όχθες του Ειρηνικού ωκεανού. Παρά ταύτα, όμως, οι αρμόδιες περιβαλλοντικές υπηρεσίες διαχωρίζουν τον απειλούμενο δυτικό πληθυσμό γκριζων φαλαινών από τον ανατολικό, καθώς γενετικές μελέτες έδειξαν ότι οι δύο πληθυσμοί μάλλον δεν αναμειγνύονται.

Απομένουν μόλις 30 θηλυκές γκριζες φάλαινες σε ηλικία αναπαραγωγής. Ο πληθυσμός τους βρίσκεται ήδη στα πρόθυρα της οριστικής εξαφάνισης. Η απώλεια έστω και λίγων θηλυκών σε αναπαραγωγική ηλικία θα μπορούσε να σημάνει το τέλος για όλο τον πληθυσμό.

Πηγή: <http://www.greekdivers.com>

Καταγράψω τα σημαντικότερα στοιχεία αυτών που διάβασα:

Three blue horizontal bars for writing, each preceded by a small whale icon.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β' τεκμήριο:

ΦΑΛΑΙΝΑ ΟΡΚΑ

Η φάλαινα δολοφόνος μπορεί να βρεθεί σε όλες τις θάλασσες του κόσμου από τους δύο τροπικούς μέχρι τον Αρκτικό και τον Ανταρκτικό Ωκεανό. Υπάρχουν τρία διαφορετικά είδη όρκας: αυτές που μένουν πάντα σε ένα μέρος, αυτές που μετακινούνται σε όλο τον κόσμο και οι όρκες του ανοιχτού πελάγους. Οι όρκες ζουν σε ομάδες που συνήθως αποτελούνται από μέλη της ίδιας οικογένειας. Κάθε ομάδα έχει τη δική της διάλεκτο επικοινωνίας.

Οι όρκες έχουν πολύ χαρακτηριστικό χρωματισμό: μαύρη ράχη και πλευρά και άσπρη κοιλιά που προχωράει πάνω απ' τα πτερύγια και γύρω στο λαιμό. Έχουν επίσης ένα μεγάλο οβάλ άσπρο "μάλωμα" πάνω και πίσω από κάθε μάτι. Το σώμα τους έχει σχήμα τορπίλλης. Το σχήμα του ραχιαίου πτερυγίου, τα σημάδια και τα κοψίματα που έχει αυτό έχει και τα γκριζα "μπαλώματα" που υπάρχουν πίσω του σε ορισμένες φάλαινες είναι μοναδικά για κάθε φάλαινα και επομένως βοηθούν τους επιστήμονες να τις ξεχωρίσουν.

Πηγή: <http://giannakis3536.blogspot.gr/p/blog-page.html>

Καταγράψω τα σημαντικότερα στοιχεία αυτών που διάβασα:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ' τεκμήριο:

Οι φάλαινες όρκα είδος υπό εξαφάνιση

Οι επιστήμονες στο Σιάτλ ,προσπαθούν να δώσουν λύση στο μυστήριο του ολοένα και περισσότερο συρρικνωμένου πληθυσμού των «δολοφόνων φαλαινών» ,αναλύοντας το τί κάνει τις όρκες να εκλείπουν.

Επτά φάλαινες που κατοικούσαν και σύγχαζαν στα νερά του νησιού της Ουάσιγκτον ,εξαφανίστηκαν αυτόν τον χρόνο και φυσικά θεωρούνται νεκρές .Αυτό το φαινόμενο κάνει τους ερευνητές να ψάχνουν για μία λογική εξήγηση.

Θεωρίες επιστημόνων ως προς την εξαφάνιση των φαλαινών ,αποτελεί το γεγονός της θαλάσσιας μόλυνσης από το πετρέλαιο και την αποχέτευση , ή ακόμη και τα θορυβώδη σκάφη που διαταράσσουν την ικανότητα των φαλαινών αυτών για ανεύρεση τροφής.

περισσότερα για το θέμα στο [magazino του online-press.gr](http://magazino.tou.online-press.gr)

Πηγή: <http://kalakaneis.wordpress.com/>

Καταγράψω τα σημαντικότερα στοιχεία αυτών που διάβασα:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

STORYBIRD

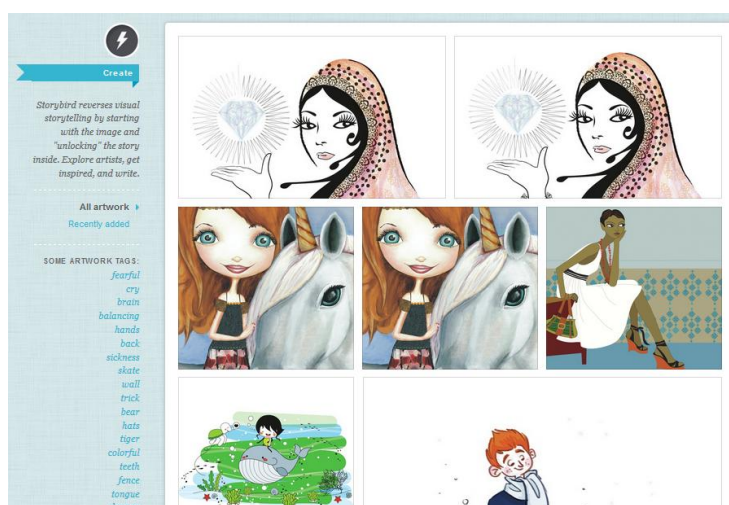
Στόχος της κάθε ομάδας είναι να δημιουργήσει μία ιστορία με ήρωες τα ζώα. Στις ιστορίες σας μπορείτε να γράψετε για το τι μπορεί να λένε τα ζώα μεταξύ τους ή ό,τι άλλο εσείς φαντάζεστε.

1^ο βήμα: Μεταβείτε στη διεύθυνση www.storybird.com. Στη συνέχεια επιλέξτε το Sign in για να μπειτε στην εφαρμογή.

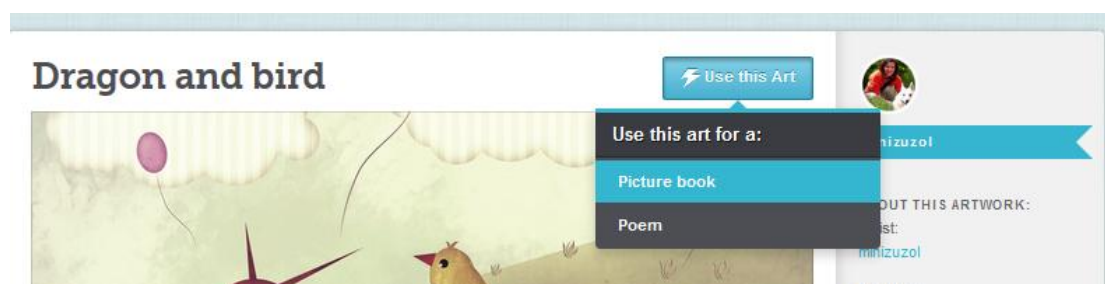

Μόλις πληκτρολογήσετε τους κωδικούς της τάξης που θα σας δώσει ο εκπαιδευτικός τότε πηγαίνετε στο 2^ο βήμα.

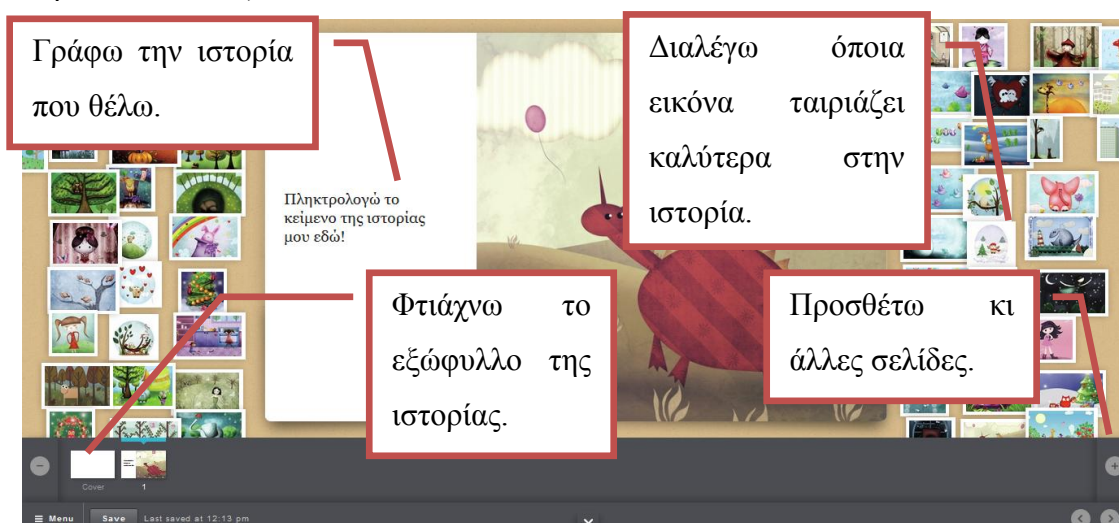
2^ο βήμα: Στη συνέχεια επιλέγουμε την εντολή **CREATE** που βρίσκεται στο πάνω μέρος της ιστοσελίδας. Τότε θα εμφανιστεί το ακόλουθο παράθυρο. Μπορείτε να διαλέξετε όποιο ζώακι θέλετε από αυτά που έχει κάνοντας κλικ πάνω στην εικόνα.

3^ο βήμα: Μόλις διαλέξετε ζωάκι τότε θα σας εμφανιστεί ένα διαφορετικό παράθυρο στο οποίο θα πρέπει να διαλέξετε **Use this Art** και στη συνέχεια **Picture Book** (όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα).

4^ο βήμα: Στο παράθυρο που θα εμφανιστεί κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές (δες παρακάτω εικόνα).

(Θυμηθείτε: Πρέπει να έχετε το πληκτρολόγιο στα ελληνικά)

5^ο βήμα: Αποθηκεύστε / δημοσιεύστε την ιστορία σας. Επιλέγετε την εντολή **Menu** και στη συνέχεια την εντολή **Save & Close** που βρίσκονται κάτω δεξιά στο παράθυρο.

The screenshot shows a presentation software interface. At the top, there is a header with three main logos: the European Union flag, the logo for the Operational Program 'Education and Lifelong Learning' (ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ) with the slogan 'επένδυση στην κοινωνία της γνώσης', and the logo for the NSRF (ΕΣΠΑ 2007-2013) with the slogan 'πρόγραμμα για την ανάπτυξη' and 'ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ'. Below these logos, the text reads 'ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ' and 'Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης'. The main area of the interface shows a presentation slide with a blue background and a dark blue abstract pattern. On the left, a menu is open with options: 'Invite collaborator', 'Publish', and 'Save & close'. At the bottom, there are four thumbnail icons labeled 'Classic', 'Landscape', 'Journal', and 'Ionic'.

Συγχαρητήρια! Η ιστορία σας είναι έτοιμη!

Ανυπομονούμε να τη δούμε / ακούσουμε...

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το παρόν σενάριο μπορεί να αξιοποιηθεί σε όποια διδακτική ενότητα επιθυμεί ο εκπαιδευτικός, ιδιαίτερα αν θέλει να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σε ζητήματα που αφορούν στην εξαφάνιση ειδών. Επιπλέον, μπορεί να αξιοποιηθεί και το κείμενο του Τριβιζά «Η πολύ λαίμαργη φάλαινα» που διατίθεται στο σχολικό εγχειρίδιο «Γλώσσας Στ΄ Δημοτικού», ώστε να γίνει αντιπαραβολή μεταξύ των δύο κειμένων (του Τριβιζά και της Σέλντον) και να προσεγγίσουν οι μαθητές με διαφορετικό τρόπο το θέμα των φαλαινών.

Επιπλέον, μπορεί να προβληθεί ένα απόσπασμα της ταινίας Free Willy (1993) (Ελευθερώστε τον Γουίλι) που αναφέρεται στη σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ ενός παιδιού και μιας φάλαινας. Ενδεικτικά αποσπάσματα βρίσκονται στο YouTube ([απόσπασμα 1](#), [απόσπασμα 2](#), [απόσπασμα 3](#)). Μέσα από τη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές μπορούν να προσεγγίσουν πιο «συναισθηματικά» την επαφή των ανθρώπων με τα θαλάσσια ζώα και κατ' επέκταση με όλα τα είδη της φύσης.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η αξιοποίηση εικονικών και τεχνολογικών περιβαλλόντων μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό τμήμα της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας. Μέσα από την ενσωμάτωση λογισμικών και ηλεκτρονικών πηγών, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να ενεργοποιήσει περισσότερες αισθήσεις και να κινητοποιήσει τους μαθητές στην κατανόηση σημαντικών περιβαλλοντικών προβλημάτων που αφορούν άμεσα στην ποιότητα της ζωής τους.

Η δυνατότητα αξιοποίησης διαδραστικού πίνακα μπορεί να βοηθήσει στην υλοποίηση δραστηριοτήτων στην ολομέλεια της τάξης, όμως η απουσία του δεν αλλάζει σημαντικά την τροπή του σεναρίου, καθώς μπορεί να αντικατασταθεί με τη χρήση βιντεοπροβολέα. Τα εικονικά περιβάλλοντα μάθησης που χρησιμοποιούνται είναι αρκετά εύχρηστα, ενώ δε συναντώνται δυσκολίες στην εγγραφή σε αυτά ή στη

χρήση τους. Αν ο εκπαιδευτικός δεν είναι αρκετά εξοικειωμένος με τις νέες τεχνολογίες, μπορεί να συναντήσει ορισμένες δυσκολίες, όμως εύκολα θα τις ξεπεράσει.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Drenoyianni, H. 2006. *Reconsidering change and ICT: Perspectives of a human and democratic education*. Springer Science & Business Media, LLC.

Karasavvidis, I. & Malandrakis, G. 2003. *The impact of an environmental education based informatics module on the attitudes of students in grades 5 and 6 towards the environment*. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα http://cblis.uniza.sk/cblis-cd-old/2003/3.PartB/Papers/Science_Ed/Learning_Teaching/Karasavvidis.pdf.

Kynigos C. 2008. Theories, context and values to understand learning with digital media: book review of 'humans-with-media and the reorganization of mathematical thinking', by M. Borba & M. Villareal. *ZDM Mathematics Education*, 40, 909–911. Springer Berlin /Heidelberg.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ

Κωστούλα – Μακράκη, Ν. & Μακράκης, Β. 2006. *Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση για ένα Βιώσιμο Μέλλον*. E-Media: Ψηφιακό Κέντρο Εκπαιδευτικών Μέσων Πανεπιστημίου Κρήτης.

Moore, C. J. & Huber, R. A. 2001. Support for EE from the National Science Education Standards and the Internet. *The Journal of Environmental Education*, 32(3), 21-25.

Σταμούλης, Ε., Γρίλλιας, Α. & Πήλιουρας, Π. 2008. Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση μέσω ιστοεξερεύνησης. Μια εφαρμογή στη Μελέτη του προβλήματος του Γλυκού Νερού της Γης. *Πρακτικά, 4ο Συνέδριο ΠΙΕΚΠΕ*, Ναύπλιο.

WCED. 1987. *Our Common Future (The Brundland Report)*. Oxford: World Comission on Environment and Development/Oxford University Press.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το παρόν σενάριο συνοδεύεται από τα εξής αρχεία:

1. Falaines.kid, αρχείο εννοιολογικού χάρτη Kidspiration
2. Το τραγούδι της φάλαινας (αρχείο mp4).